

Нема више пара за нове жеље

Интервју министра Цветковића листу "Глас Јавности", 30. 3. 2008. године

За прва два месеца приходи већи од расхода, али накнадни захтеви за новцем могући једино из уштеде за покривање спољнотрговинског дефицита недостаје пет милијарди евра и то се може обезбедити страним инвестицијама и задужењем. На инфлацију ће утицати пут који Србија изабере.

Буџет се реализује како је и планиран, расходи и приходи су уравнотежени, али пара за додатне жеље више нема, осим ако се не уштеди на другој страни, па сам рекао да их више нико не тражи - каже Мирко Цветковић, министар за финансије, одговарајући на питање да ли у овом тренутку може да намири све реалне и нереалне прохтеве корисника и потенцијалних аспираната на државну касу.

У прва два месеца постоји благи суфицит у буџету, ако се рачуна по међународној методологији нешто мањи, а по домаћој-значајнији. Да подсетим да је планиран годишњи дефицит од 14 милијарди динара, што значи да је месечно допуштен минус од нешто више од милијарду динара. Стање на рачуну 26. марта је да су приходи износили 50,3, а расходи 48,6 милијарди. Што се тиче прихода од приватизације у овој години они су нешто слабији: стигли су по основу продаје ДДОР Нови Сад и то је подељено са Војводином, а новац од продаје Робних кућа „Београд“ и РТБ „Бор“ очекујемо тек за неколико месеци, када се намире повериоци, а држава је један од значајнијих - каже Цветковић.

Да ли је сума која је одређена за Космет коначна за ову годину?

За Космет је у овогодишњем буџету планирано 42,7 милијарди динара од чега ће директно из касе отићи око 31, а разлику ће обезбедити друге институције као што је Пензиони фонд, РЗЗО, Национална служба за запошљавање. Та сума без ребаланса буџета не може да се повећа, осим ако нека институција која је надлежна за Космет или било која у Србији не оствари уштеду, па тај новац усмери у јужну покрајину. Из буџета Србије се у овом тренутку финансирају пензије за око 33.000 људи на Космету, плате за 22.000 и социјална помоћ и накнаде за запошљавање за око 33.000. Недавно сам послао циркуларно писмо на 113 адреса разних институција у Србији које користе новац из буџета да утврде да ли имају додатних захтева или уштеда и одговоре до 31. марта, а судећи према

одговорима који су до сада стигли нема ни нових захтева, али ни уштеда. Дакле, да бисмо сачували макроекономску стабилност морамо ићи на принцип такозване „нулте суме“.

Да ли су започели званични или бар незванични преговори око регулисања 1,27 милијарди долара дуга за Космет?

Нису, јер не постоји сагласност у влади о том питању. Чак и да постоји сагласност преговори не би ишли у смеру који би на било који начин признавао ту територију као независну.

Да ли Министарство финансија има било какву одговорност око изградње моста преко Саве - „жире“.

Лично сматрам да је изградња моста за Београд од изузетног значаја. Што се тиче Министарства финансија у овај пројекат смо укључени утолико што је Закон о јавним набавкама у ингеренцији Министарства финансија и од нас је само затражено да дамо мишљење о томе да ли међународне финансијске институције имају право да захтевају да се тај посао као јавна набавка обави према њиховим условима. Пошто је то регулисано Законом о јавним набавкама само смо потврдили да је то могуће. Све остало је у ингеренцији Града Београда.

Помињу вас као кандидата за премијера, да ли бисте радо изашли из фотеље министра финансија и кључеве од касе предали неком другом?

Кадровска комбинаторика није на дневном реду ни код ДС-а ни код мене. У овом тренутку је кључно да се обезбеди подршка за европску Србију и макроекономску стабилност. О другим стварима не размишљам.

Колико пара траже резервисти и да ли ће их још неко добити?

Финансијски капацитети буџета су ограничени и то смо саопштили у разговору са њима. Првобитно је било замишљено да новац као социјалну помоћ добију резервисти из шест неразвијених општина. За то смо издвојили две милијарде, али тако да исплаћујемо по 300 милиона месечно у наредних шест месеци. Након што су се побунили и други, премијер Војислав Коштуница је сугерисао да треба сви да се третирају на исти начин и дао нам је задатак да нађемо модус да и остали добију надокнаду. Очекујем да се формира комисија, која би утврдила колико је још новца потребно за резервисте. Такође, она би

предложила и правни основ (најбоље закон) који би регулисао то питање. Буџет би максимално могао месечно да издваја 300 милиона динара, па ће исплата трајати у зависности од тога.

Колика ће бити инфлација у овој години, неки економисти критикују буџет да је расипнички?

Тешко је то рећи, али се максимално трудимо да не трошимо преко плана. Буџет је нешто већи него што бих волео, али он не подстиче инфлацију, већ има и других фактора, а то је политичка ситуација у Србији и економска у свету. И велике привреде су у проблемима. Нафта поскупљује, храна такође. Велики утицај ће имати и пут којим ће се Србија кретати. Висок спољнотрговински дефицит показује да трошимо више него што производимо. Да бисмо то покрили недостаје нам око пет милијарди евра. У овом тренутку тај минус покривамо делом из дознака, а мало из донација јер су скромне. Те обавезе би могле да се намире ако би стране инвестиције износиле три милијарде и задужењем у иностранству за још око две милијарде евра.

Ова година је добро започела доласком неколико страних инвеститора, али је сада све стало, чека се политички исход, индекси Берзе падају... Уколико Србија изабере пут политичких сукоба са Европом атрактивност за улагања ће се значајно смањити, а последица би била да мора доћи и до смањења потрошње за око 10-15 одсто. Ово се може урадити организовано на начин што ће држава декретом смањити плате. Такав сценарио је, међутим, мало вероватан. Много је вероватније да ће тржиште само оборити куповну снагу постојећих плата и зарада кроз инфлацију и девалвацију динара. Ово ће у велике тешкоће довести људе који имају кредитна задужења, индексирана у страној валути, а таквих је око 1,2 милиона јер ће се њихове рате увећати и они неће бити у могућности да их из плата враћају.

Гувернер Радован Јелашић жали се да му у сузбијању инфлације нико не помаже, па је пре неколико месеци тражио да трошак сноси и буџет. Тада је запретио да неће платити камате на државни новац, ако део трошкова не преузме буџет. Да ли сте разрешили тај спор?

Народна банка повлачи вишак динара и тако смањује тражњу и увоз. То чини преко подизања обавезних резерви и издавањем вредносних папира који се продају уз камату од 14,5 одсто. Истина је да је централна банка жртва и тражи да јој буџет помогне и то је легитиман захтев. Не постоји могућност да НБС банкротира, а да они који се брину о

буџету кажу баш нас брига. Помажемо јој тако што смо сва средства депоновали у НБС и не наплаћујемо камату од 14,5 одсто, него око 2,5 одсто, а ако треба нећемо ни то тражити. Само буџет месечно реализује преко 50 милијарди динара преко НБС, што је нешто више од половине у односу на укупну суму којом располажу друге државне институције, односно консолидовани сектор државе.

Постоји ли могућност да се поскупљење горива обузда смањењем акциза или пореза на додату вредност?

То не би био проблем да ти приходи могу да се надоместе из других извора. У суштини, акциза се релативно смањује када гориво поскупљује, јер је њен износ фиксиран. С друге стране треба подсетити да се из акцизе финансира изградња путева. Када би било могућности свеједно је да ли би се смањиле акцизе или ПДВ. Међутим, акцизе су утврђене Уредбом и лакше би се измениле, док би за смањење ПДВ требало променити закон.

Како је могуће да постоји толико фирми које не плаћају порез, Пореска управа сваки дан саопшти имена неких, док од других, на пример суботичког бизнисмена Војина Ђорђевића, држава не покушава да наплати дуг?

И ја сам то питао, али не само за Војина Ђорђевића. У Пореској управи су ми рекли да су интензивирали контролу пореских обвезника и да се поступци покрећу.

Аутор: Светлана Јовичић